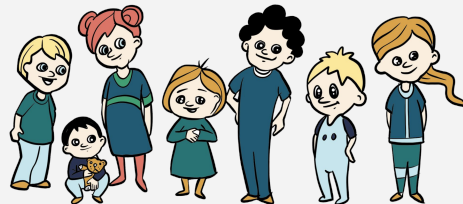

I denne veiledningen finner du:

- kompetansemål fra læreplanene i norsk tegnspråk og matematikk
- illustrasjoner til nedlastning til bruk i eget undervisningsopplegg
- korte beskrivelser av de ulike tilleggsressursene
- aktuelle sjangertrekk fra eventyrsjangeren
- spørsmål og illustrasjoner til førlesing
- spørsmål til innhold og refleksjon
- informasjon om pannekakedagen
- andre versjoner av eventyret, s 14

Fra læreplanen i norsk tegnspråk

Kompetansemål etter 2. trinn

- avlese og oppleve skjønnlitteratur (...) på tegnspråk og samtale om innholdet
- beskrive, fortelle og gi uttrykk for egne meninger på norsk tegnspråk
- avlese og følge regler for turtaking i tegnspråksamtaler

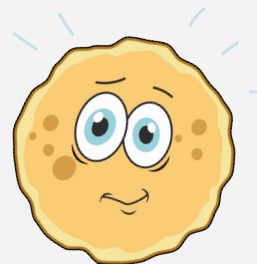
Kompetansemål etter 4. trinn

- avlese fortellinger, eventyr, faktabøker og andre tekster og samtale om hva tekstene betyr for eleven
- beskrive, fortelle og argumentere, og bruke norsk tegnspråk på kreative måter i egne tekster
- avlese, følge regler for turtaking og gi tilbakemelding i tegnspråksamtaler

Eventyret om pannekaka kan være til ren underholdning for store og små, men det egner seg også i pedagogiske sammenhenger. Vår tegnspråklige gjenfortelling av eventyret med tilhørende tilleggsressurser, er til fagene norsk tegnspråk 1.- 4. trinn, og matematikk 1.- 2. trinn.

Å avlese tegnspråktekster og gi uttrykk for sin forståelse av innholdet i tekstene, er sentrale ferdigheter i de kompetansemål vi har valgt for dette læremidlet.

Tegnspråktekster formidlet gjennom digitale medier, er flyktige tekster der tegnene forsvinner så fort de er uttalt. Avleser styrer i liten grad tempoet i avlesingen, og en må selv holde oversikt over det som blir fortalt. Disse premisene for avlesing kan føre til dårlig flyt i avlesingen, tap av konsentrasjon og motivasjon.

Fra læreplanen i matematikk

Kompetansemål etter 2. trinn

- utforske tall, mengder og telling i (...) barnlitteratur, representere tallene på ulike måter og oversette mellom de ulike representasjonene
- eksperimentere med telling både forlengs og baklengs, velge ulike startpunkter og ulik differanse og beskrive mønstre i tellingene.

		1	1
		2	2
		3	3

Tilleggsressurser, som kan være til hjelp i avlesingen og til forståelsen av eventyret.

Sjanger

Å ha kunnskap om eventyrsjangeren, er en viktig del av avlesingen.

De vi møter i eventyret

Førlesing; aktivere elevenes forkunnskaper og forventninger til teksten.

Se eventyret

Eventyret er i to versjoner; en enkeltstående videofil, og en inndelt i avsnitt. I sistnevnte finner en enkelt frem til avsnittene ved å klikke på illustrasjonene.

Oppgaver

En digital oppgave der en teller sammen, og nedlastbare oppgaver der en øver på tall og telling.

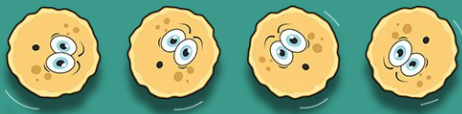
Oppskrift på pannekaker: Hvem får ikke lyst på pannekaker etter å ha sett eventyret? Oppskriften presenteres også i to versjoner.

Trekk fra eventyrsjangeren;

- starten “For lenge, lenge siden...”
- ingen tid- og stedsangivelse
- pannekaka har et problem å løse
- møter mange på sin vei
- hendelser gjentar seg
- tallet sju går igjen
- pannekaka og dyr kan prate
- to og to som prater sammen
- har moral

Sjangerbrudd: Eventyret ender ikke godt, forutenom for grisen ;-)

Et regle/- ramseeventyr: Den tegnspråklige fremstillingen av eventyret er en kjede av gjentakende hendelser, lik slik eventyret formidles på norsk. I den tegnspråklige gjenfortellingen ramser ikke pannekaka opp dem hun møter, på rim. Men en god rytme i fortellingen kan gjøres på andre måter enn å leke med rimord. Den tegnspråklige versjonen har etter hver oppramsing en lekfull språklig fremstilling av pannekaka som ruller av gårde, etterfulgt av en animasjon som illustrerer ei rullende pannekake.

Alle gjentakelsene gir eventyret en god rytme og flyt. Gjentakelser som bygger på hverandre, gjør det enklere å følge med på hendelsesforløpet. De er også nyttige når en selv skal fortelle eventyret, da gjentakelsene gjør det enklere å huske innholdet.

Moralen i eventyret er vel at en ikke bør stole blindt på andre, eller på den første og beste muligheten som byr seg, samt at selvsikryt kan slå tilbake på en selv. Kan hende rommer eventyret også at en ikke bør prate om ting, som kan være sårt for andre å få vite om. Eventyr er ofte brukt til å lære neste generasjon om rett og galt. Dette eventyret skiller seg litt fra dette da det fremmer at sluhet og løgn lønner seg, ikke ærlighet.

Pannekaka / De vi møter i eventyret

Med denne modulen kan elevene bli litt kjent med skikkelsene før de ser eventyret. Skikkelsene blir presentert med korte utdrag fra eventyret og med illustrasjoner i svart hvitt. Klikk på illustrasjonene for å se de språklige presentasjonene.

Snakk med elevene om hva de får vite om de ulike skikkelsene, og hvordan de fremstilles språklig. Ser de noen forskjell i måten høna og hanen fremstilles? Hva med anda, gåsa og gassen? Har de noen tanker om hvorfor de er litt ulikt fremstilt? Kan hende blir det enklere å se noen trekk ved de ulike skikkelsene, hvis barna fargelegger illustrasjonene. (Se side 1 for nedlasting av illustrasjoner.)

Den siste presentasjonen er av skogen. Der er det ikke trygt! Hvilke forventninger får elevene til innholdet? Hva tror de eventyret kommer til å handle om?

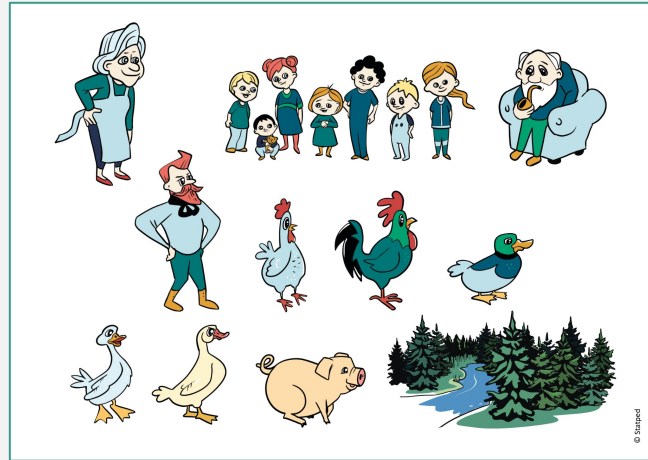
På neste side er det to illustrasjoner, som viser alle som er med i eventyret. En er også med tegnillustrasjoner for de ulike skikkelsene.

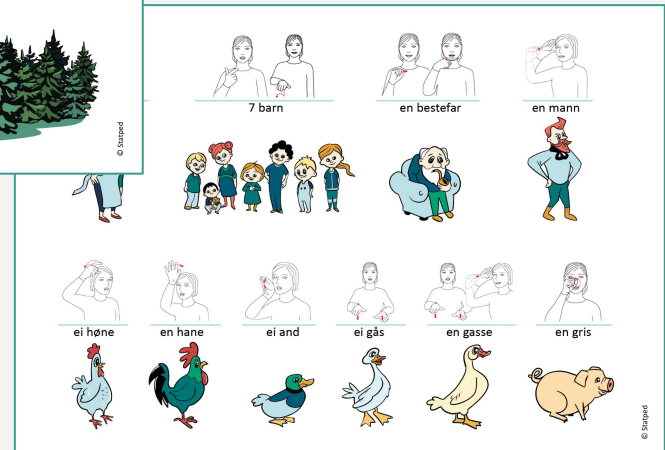
Bruk illustrasjonene fra eventyret til å bli kjent med skikkelsene, og elevenes tanker om hva de tror eventyret handler om.

Disse oversiktene kan være fine å bruke når elevene skal aktivisere sine forkunnskaper, men også til samtale om eventyret etter at de har sett det.

Oversiktene er i fila for nedlastning av illustrasjoner, på side 1.

© Statped

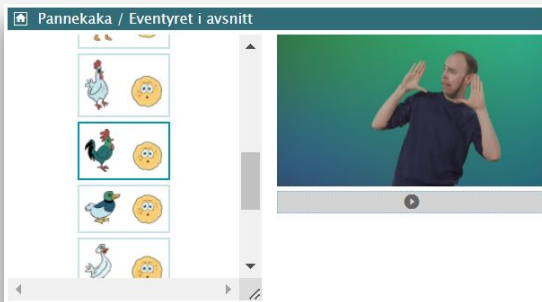
© Statped

Modulen [Eventyret om pannekaka](#) er en ren tegnspråklig formidling av eventyret. Animasjonen som illustrerer ei rullende pannekaka, er kun å se mellom avsnittene.

Innholdet er levende fremstilt, og vil være til fornøyelse for alle som kan avlese en tegnspråktekst uten støtte av illustrasjoner.

Du kan kun navigere i teksten ved hjelp av video-baren. Ta pauser i avspillingen og forsikre deg om at elevene henger med i fortellingen.

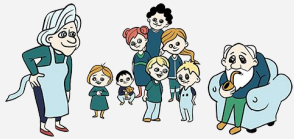
I modulen [Eventyret i avsnitt](#) finner du enkelt frem til de ulike avsnittene ved å klikke på illustrasjonene. Illustrasjonene er gode huske-knagger for rekkefølgen i hendelsesforløpet.

En kort samtale etter hvert avsnitt, kan være til hjelp i avlesingen og i forståelsen av innholdet. Hvem gjorde hva, og mon tro hvorfor? Er det noe de lurer på?

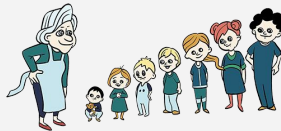
På neste side er det forslag til innholdsspørsmål, og på side 9 er det mange spørsmål til refleksjon.

Innholdsspørsmål

- Hvem var til stede da pannekaka ble stekt?

- Hvor mange barn ba om pannekake?
- Kunne en se i hvilken rekkefølge barna kom for å be om pannekake?
- Hvordan ba de?

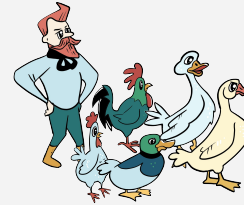
- Hvorfor ble pannekaka redd?
- Hvordan klarte den å stikke av?

- Hvem sprang etter pannekaka da den kom seg ut av stekepanna og trillet av gårde?

- Hvor mange var det pannekaka møtte etter at den hadde trillet fra kone, 7 barn og bestefar?

- De seks første som pannekaka møtte, spurte henne om noe. Hva var det?
- Hva svarte pannekaka, og hva gjorde den?
- Hva tror du pannekaka syntes om at alle løp etter den?

- Hva sa grisen, som gjorde at pannekaka ikke trillet fra den?

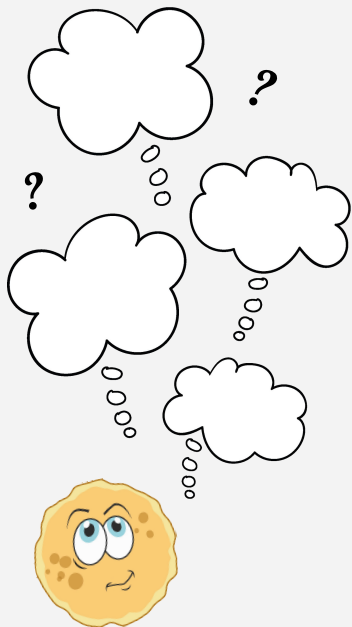

- Hva skjedde da pannekaka og grisen kom til elva?

Refleksjonsspørsmål

Tilpass tematikk og spørsmål etter barnas initiativ og responser. På 3.-4. trinn vil nok barna se flere betydninger i eventyret, enn hva de gjorde på 1.-2. trinn. Det er en fin erfaring for dem.

- Tror dere eventyret er sant?
- Kan noe være sant?
- Kan mennesker og dyr bli sultne?
- Kan dyr ha lyst på pannekaker?
- Hvorfor rømmer pannekaka?
- Hvis en blir redd, er løsningen da å stikke av?
- Hvorfor stolte pannekaka på grisen?
- Når vet vi at vi kan vi stole på andre?
- Hva tenker dere om at det er likt antall barn og skikkelser som vil spise pannekaka?
- De seks første pannekaka møtte, sier det samme til pannekaka. Hva tenker dere om det?
- Hva synes dere om at det var den som løy, som fikk spise pannekaka?
- Endte eventyret godt?
- Ville dere hatt en annen slutt? Kan dere lage den?

Kompetansemål etter 2. trinn

- utforske tall, mengder og telling i (...) barnelitteratur, representere tallene på ulike måter og oversette mellom de ulike representasjonene
- eksperimentere med telling både forlengs og baklengs, velge ulike startpunkter og ulik differanse og beskrive mønstre i tellingene.

[Fra læreplan i matematikk](#)

De fleste barn liker å telle, og bra er det. Telling kan hjelpe barn til å utvikle tallforståelse og til å se tallmessige mønstre og sammenhenger. La elevene ofte få telle. Det vil gi et godt grunnlag for læring av regneartene; addisjon, subtraksjon, multiplikasjon og divisjon.

I denne oppgavemodulen teller vi opp til et av eventyrsjangerens magiske tall, nemlig tallet sju. Tallrekka er altså 1 til 7. Vi teller barna, og vi teller skikkelsene pannekaka møter på sin vei. Det er oppgaver med talltegn og med tall. Pannekaka sin oppramsing av hvem hun har stukket fra, hele ni i tallet, er ikke med i oppgavemodulen.

Elevene øver på:

- at tallene i tallrekka fra 1 til 7 har en bestemt rekkefølge
- at hver ting telles bare en gang, og ikke i en bestemt rekkefølge
- at det er det siste tallet som representerer mengden som er telt

På de neste sidene gis en kort presentasjon av de ulike oppgavene.

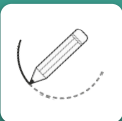

The video player shows a man in a dark blue shirt pointing to a hand icon. To the right of the video is a white rounded rectangle containing a hand icon pointing to the right, followed by a list of farm animals: a duck, a rooster, a man, a hen, a pig, and a goose. The background of the video player is a green forest scene.

Den første oppgaven er digital. Sammen med Thomas skal elevene telle hvor mange pannekaka møter etter at hun har stukket fra kone, sju barn og bestefar.

Thomas sier hvem pannekaka møter, og bruker deretter en erstatte for den han nettopp nevnte, og trekker hånden (erstatte) til det område hvor mengde blir uttalt. Vi håper den språklige fremstillingen bidrar til en forståelse av at det er **hvor mange** pannekaka møter, som telles, og ikke rekkefølgen. Høna er nummer to i rekka, men det er høna og mannen som utgjør mengden 2.

Til tellingen følger illustrasjoner av skikkelsene og talltegnene. Ta stopp underveis, og bruk illustrasjonene til å telle sammen med elevene.

Eleven bør få gjøre en god del av læringen i fred fra skjermen og internettets fristelser. Litt mindre tasting, trykking og titting vil nok ikke skade. Audrey van der Meer, professor i nevropsykologi, sier på forskning.no at bruk av penn og papir gir hjernen flere knagger for å huske.

Vi slår et slag for blyanten siden den er en god venn av viskelæret. Med blyanten i hånden, er det eleven som bestemmer hvordan oppgaver skal løses og i hvilket tempo. Gi elevene hele oppgavesettet slik at eleven får erfaring med å orientere seg i et oppgavesett.

Aktiviteter med oppgavesettet til pannekaka er:

- friske opp hvem som er med i eventyret
- telle med talltegn og tall, og øve på å skrive tallene
- sette strek mellom antall og riktig talltegn/tall, og skrive tallene
- sette strek fra talltegn til riktig mengde, og skrive tallene
- markere for riktig og feil angivelse av mengde
- streke opp en tegning etter gitte talltegn
- lese en pannekakeoppskrift

Oppgavene kan selvsagt også løses ved bruk av en digital tavle.

Feir **pannekakedagen**, som er tirsdag etter fastelavnssøndag. Dagen ble til fordi det var siste dagen før fasten, og en ville kvitte seg med ferske matvarer som egg og smør. Dagen kalles også fetetirsdag.

Pannekakedagen er en internasjonal dag, og pannekaker i ulike former spises verden over.

[Opplysningskontoret for brød og korn](#)

Eventyret om pannekaka

Oppskrift på pannekaker

MEL

1,5 dl mel

0:12 / 1:39

Pannekaka / Oppskriften i avsnitt

- 2 stk egg
- 1,5 dl mel
- 0,25 ts salt
- 2,5 dl melk

MEL

1,5 dl mel

Som eventyret, presenteres oppskriften også i to versjoner. En lang enkeltstående videofil med illustrasjoner, og en som er inndelt i avsnitt linket til illustrasjoner. Det bør være lett å finne frem i en oppskrift. Når røra skal lages, er det vel best å bruke oppskriften som er delt inn i avsnitt. Dere har vel alle ingrediensene klare nå?

Så da gjelder det å få satt tenna i pannekaka...

Tegn.tv ga i 2022 ut eventyret om pannekaka, fortalt av Caisanne Lund. Eventyret er i to ulike versjoner. I den ene versjonen leser tegnspråk-fortelleren fra en tekstkilde. Den andre versjonen er en gjendiktning, der forteller ikke følger tekstkilden i samme grad.

Døves Media - DMTV ga i 2000 ut eventyret om pannekaka, fortalt av Ingunn Storlykken Herland. Eventyret er en del av serien Tegntittene.